

Pensjonssystem og arbeidsmarked – blick på norsk virkelighet

Pensjonsforum 4.mars 2016

Stein Reegård

MYE SOM SKAL KLAFTE

(SSB-tall 2014)

500 000 bedrifter

- herav 210 000 med ansatte

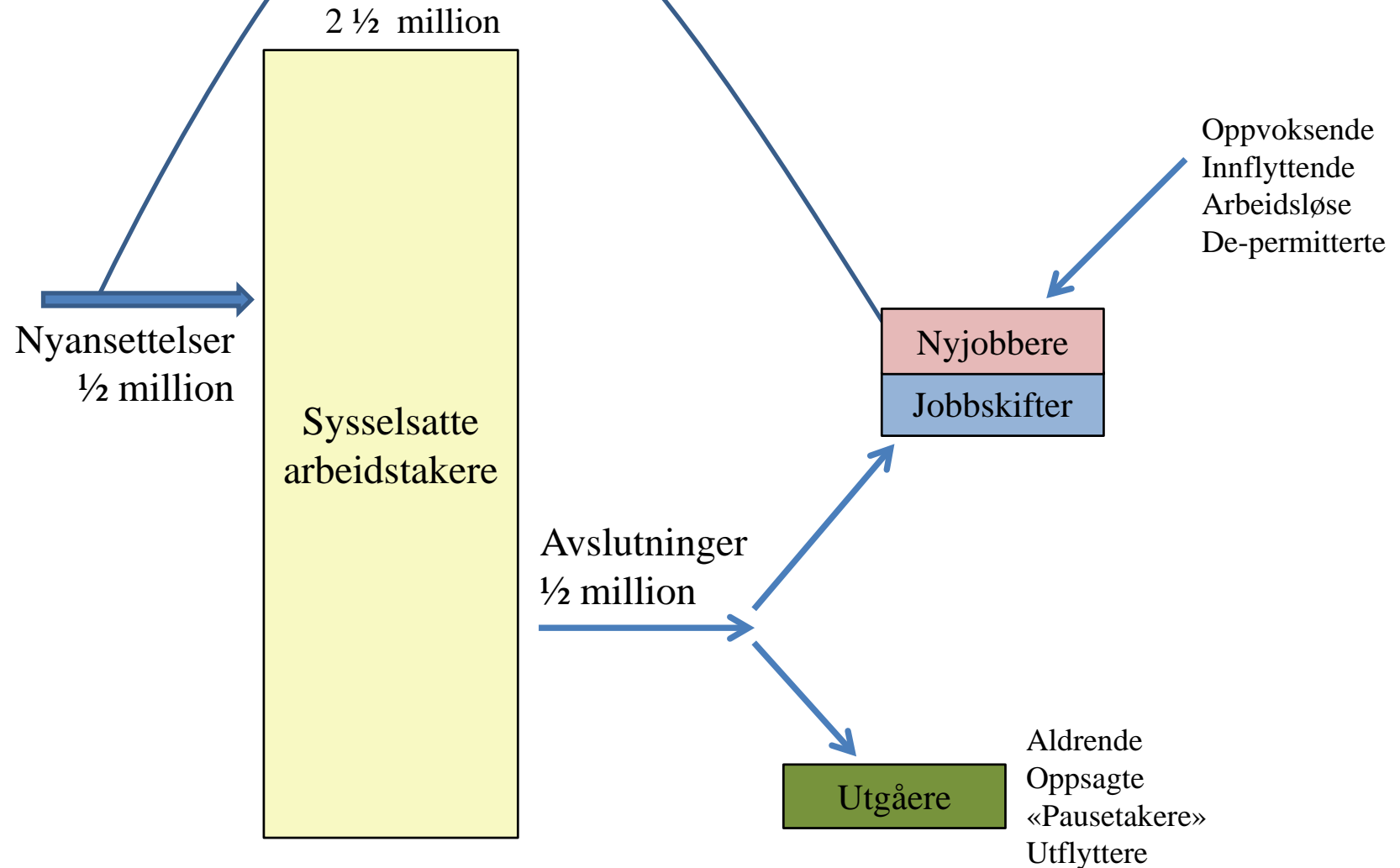
1,7 mill arbeidstakere

0,9 mill i offentlig sektor

0,16 mill selvstendige

Arbeidsmarkedet -et travelt sted

DET SOM SKAL TIL

(kan dele pensjonsdebatt i to):

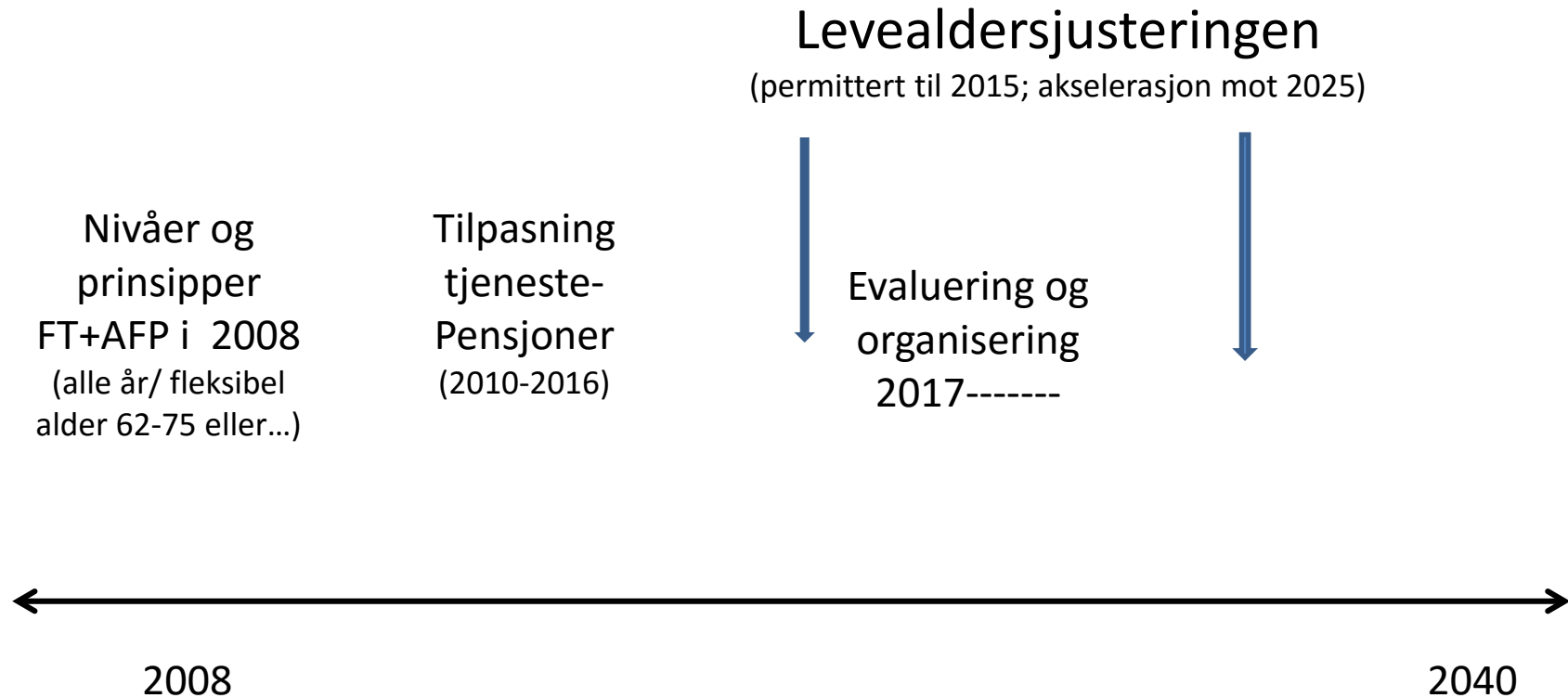
1. Opptjenings- og uttaksregler

(særlig 2008-reformen)

2. Organisering og finansiering

(løpende med løft innimellom?)

MEN DET MESTE FOREGÅR HELE TIDEN

1974-årgangen:

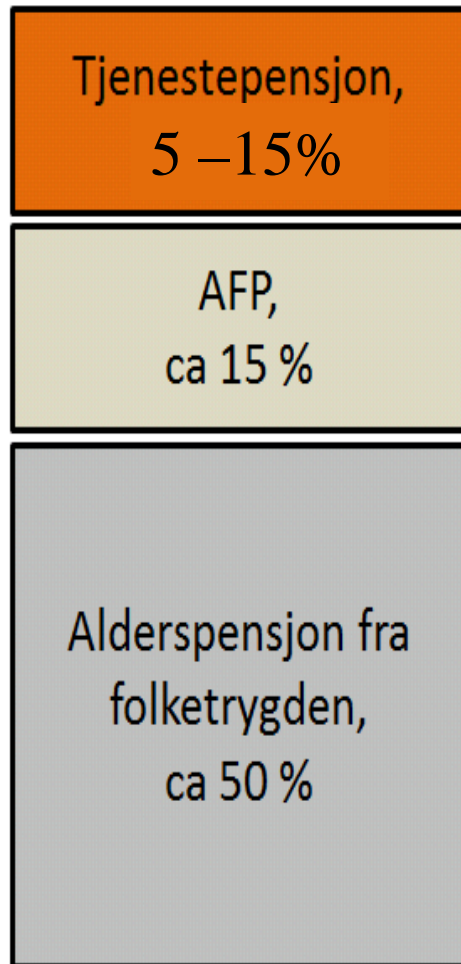
Levealdersjustering (AFP): - 21 % ??

ORGANISERING: Tredelt

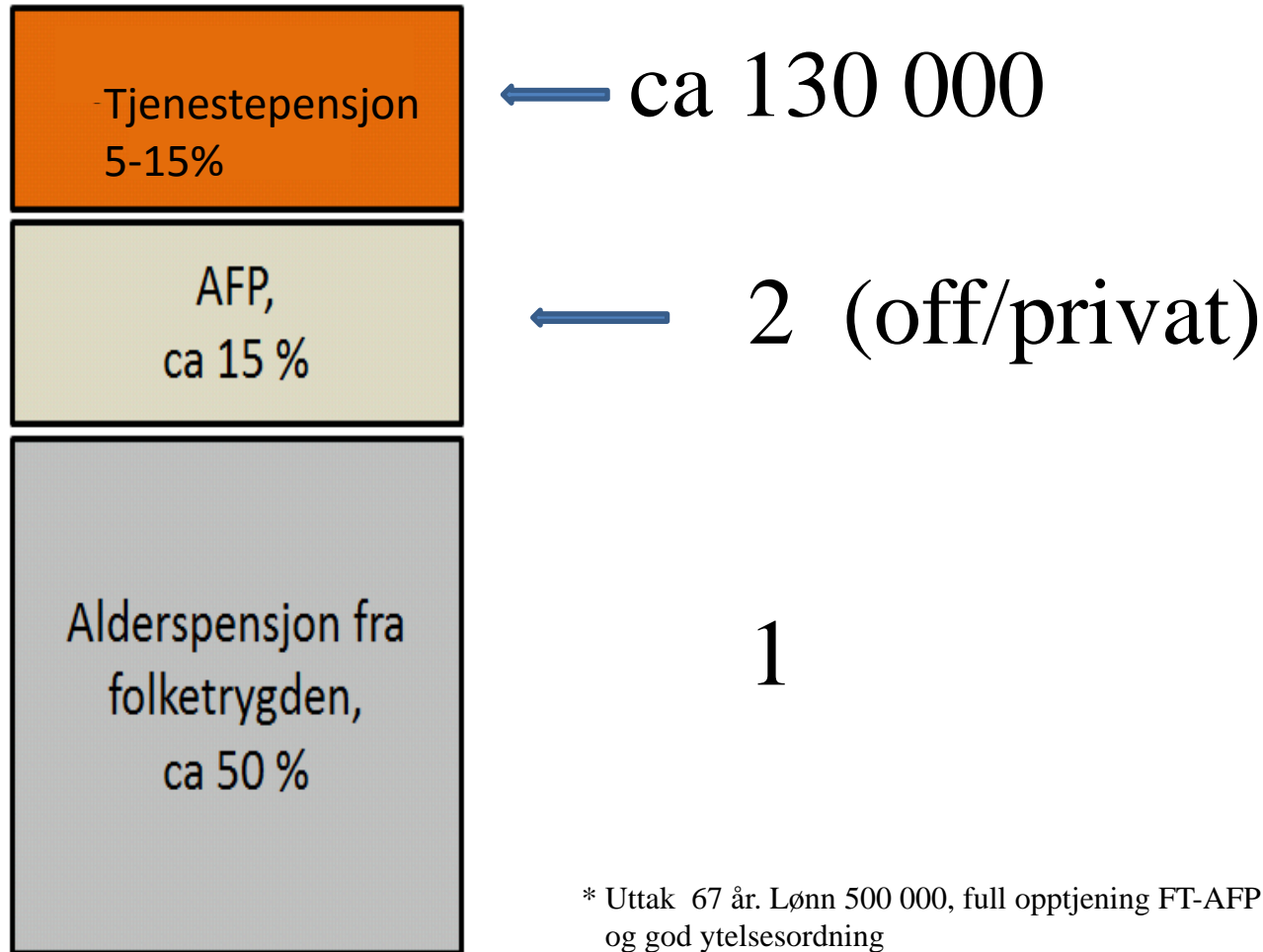

ORGANISERING: Tredelt

* Uttak ca nå 67 år. Lønn 500 000, full opptjening FT-AFP og god ytelsesordning

Med ytterligere deling

* Uttak 67 år. Lønn 500 000, full opptjening FT-AFP og god ytelsesordning

Det behøver ikke
være slik:

Det behøver ikke
være slik:

NORDISKE
FORSKJELLER

3 «systemer»

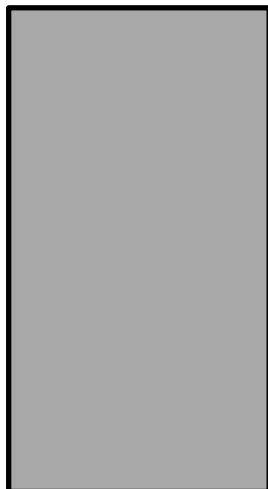
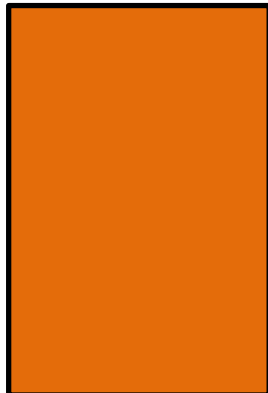
Tjenestepensjon,

AFP,
ca 15 %

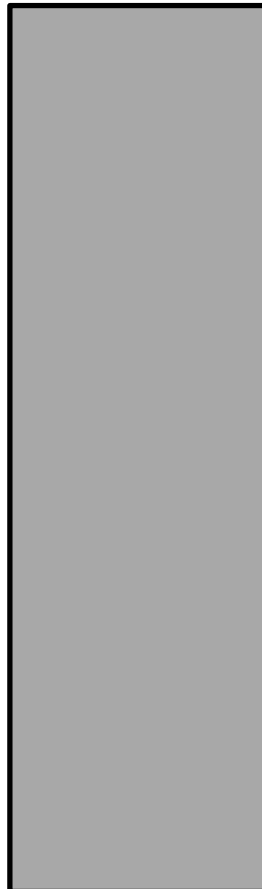
Alderspensjon fra
folketrygden,
ca 50 %

2 systemer

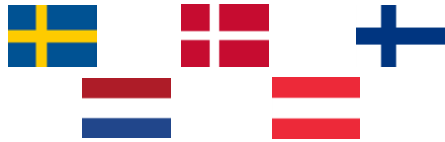
1 system

Det behøver ikke
være slik:

**NORDISKE
FORSKJELLER**

I siviliserte strøk har vi avtaler

Stat
Kommune

Ikke i andre

NHO

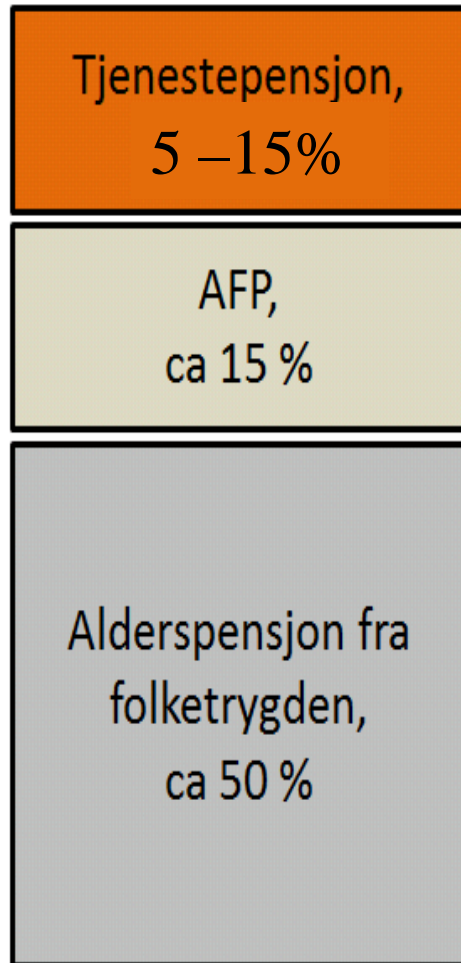

Avtalestyrt

Arbeidsgiverstyrt

Premie

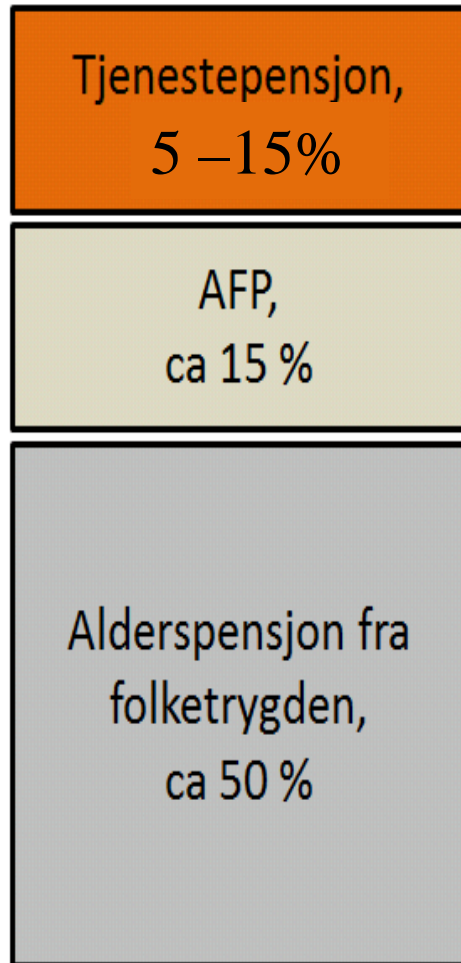
2-15%

3 %

18,1%
implisitt via skatt

* Uttak 67 år. Lønn 500 000, full opptjening FT-AFP og god ytelsesordning

OPPTJENING-YTELSE

**Fra sluttlønnbasert ytelse
til innskuddsprinsipp**

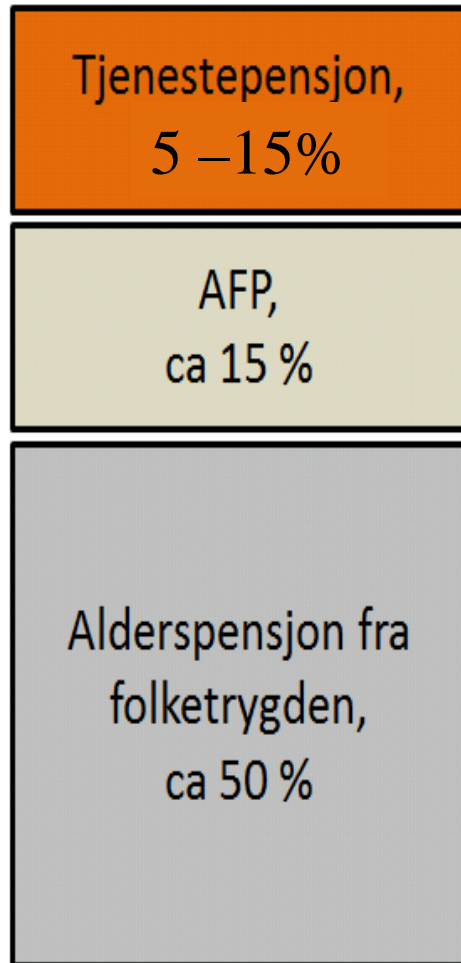
Livslønn, ytelsesbasert

**Livslønn, ytelse på
innskuddsform**

* Uttak 67 år. Lønn 500 000, full opptjening FT-AFP og god ytelsesordning

ANSVARSPRINSIPP

Opptjent rettighet
Lovpålagt minimum

Alt eller intet fra 62
Garantert av stat og partene

Lov, statsgaranti, ojfond
Dødelighetsarv

* Uttak 67 år. Lønn 500 000, full opptjening FT-AFP og god ytelsesordning